

בש"פ 5466/16 - מועתסם נסאר, מוחמד שחאדה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

**בש"פ 5466/16
5574/16**

לפני:
העורר בבש"פ 5466/16
העורר בבש"פ 5574/16

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

עררים על החלטתו של בית המשפט המוחז' בנצרת,
מיום 3.7.2016, במ"ת 24002-06-06, שניתנה על ידי
כב' השופט ע' טאהה

בשם העורר בבש"פ 5466/16: עו"ד אריאל עטרו

בשם העורר בבש"פ 5574/16: עו"ד עופר סבו

בשם המשיבה: עו"ד ארץ בן-אריה; עו"ד רחל זוארץ-לוֹן

החלטה

1. לפני עררים על החלטתו של בית המשפט המוחז' בנצרת (כב' השופט ע' טאהה), במ"ת 16-06-2016, מיום 3.7.2016, בגדра הוחלט להורות על מעצרם של העוררים, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם.

עמוד 1

2. ביום 10.6.2016, הוגש נגד העוררים כתב אישום המיחס להם את העבירות הבאות: חטיפה לשם ביצוע עבירה מין, לפי סעיפים 374א ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בנסיבות סעיף 377(7) לחוק העונשין; אינוס בנסיבות חמירות, לפי סעיפים 345(א)(1) ו-345(ב)(3) לחוק העונשין; מעשים מגונים, לפי סעיף 348(ב) לחוק העונשין; מעשה סדום בנסיבות אינוס, לפי סעיף 347(ב), בנסיבות סעיפים 345(א)(1) ו-345(ב)(5) לחוק העונשין; ואוימים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין. בנוסף לעבירות אלו, לחסם כתב האישום לעורר 2 עבירות של נהיגה ללא רישיון, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961; וכן נהגה ללא פוליסת ביטוח בתוקף, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנوعי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

3. על פי עובדות כתב האישום, א' הינה עולה חדשה שעלה לאرض בשנת 2011, והיא אינה שולטת היבט בשפה העברית (להלן: המתלוננת). העורר 1, יליד 1994, והעורר 2, יליד 1991, הינם בני דודים, תושבי הכפר טורעאן.

נתען בכתב האישום, כי ביום 1.5.2016, בסמוך לשעה 01:00, יצאה המתלוננת מביתו של מכרה בעיר קריית ATA, והחלה לחפש מונית שתסייע אותה לביתה בחיפה. העוררים, אשר נסעו אותה עת ליד המתלוננת, נעצרו בסמוך לה. המתלוננת ביקשה מהשנים שייקחו אותה לתחנת המוניות הקרוביה, והם הציעו להסייע אותה לביתה. המתלוננת הסכימה, והתיישבה במושב האחורי ברכב. העוררים החלו בנסיעה לכיוון העיר טבריה, ולאחר כחצי שעה, שבה המתלוננת וביקשה שייקחו אותה לביתה, או שיירידו אותה בסמוך למונית. בשלב זה, עצר העורר 1 את הרכב, והעורר 2 עבר לשבת במושב האחורי. העורר 1 הגביר את עצמת המזיקה ברכב, והחל בנסעה מהירה על הכביש. אז החל העורר 2 לגעת בחזה של המתלוננת, בגופה ובגדיה. משלא גענה העורר 2 לבקשתו כי ייחל ממעשיו, סטרה המתלוננת על פניו. בתגובה, סטר העורר 2 על פניה של המתלוננת, צעק עליה, קיליל אותה, והמשיך לגעת בכל גופה. כן אמר לה העורר 2, כי אם היא מבקשת שייחזרו אותה בביתה, היא "חייבת לחתת להם משה". בשלב זה, עבר העורר 2 לשבת במושב שליד מושב הנהג, והשניים המשיכו בנסעה. המתלוננת, אשר חששה לשולמה, התקשרה מספר פעמים למשטרת, וביקשה כי ייחלزو אותה מיד העוררים, אולם המוקדנים שקיבלו את שיחותיה התקשו להבין את דבריה. כשגלו העוררים כי המתלוננת משתמשת בטלפון הנייד שלה, לקח העורר 2 את הטלפון, והכנס שוטטו לכיס מכנסיו.

בהגעים סמוך לצומת גולני, פנו העוררים אל הכביש המוביל לעיר בית קשת, והחנו את הרכב בחניון הסמוך לעיר. העורר 2 החיזיר למתלוננת את הטלפון הנייד שלה, ויצא מהרכב. העורר 1 עבר לשבת במושב האחורי, ליד המתלוננת, והחל לנשך אותה על פיה. המתלוננת ניסתה להדוף אותו, וביקשה שייקחו אותה לביתה. בתגובה, אמר לה העורר 1, כי אם היא מבקשת שייחזרו אותה בביתה, היא "חייבת להביא" להם "משהו". בשלב זה, הצליחה המתלוננת לצאת מהרכב, והחלה לבrhoח מן המקום. העורר 1 רדף אחריו המתלוננת, תפס אותה בחזקה, וגורר אותה לרכב, תוך שהיא נאבקת בו. בהגעים לרכב, הוריד העורר 1 את תחתוניה של המתלוננת. המתלוננת התחננה בפני העורר 1 כי ישתמש באמצעי מנעה, אך זה ענה כי אין ברשותו אמצעי מנעה, ונשכב על גופה. העורר 1 החדר את איבר מינו לתוך איבר מיניה של המתלוננת, בכוח ובניגוד לרצונה, עד שהגיע לסיוק מיני. לאחר מכן, יצא העורר 1 מהרכב, והעורר 2 נעמד מול המתלוננת, החל לנשוך את שדייה, והורה לה למצוץ את איבר מינו. משטרת המתלוננת לушות כנ, אחז העורר 2 בשערות ראשאה של המתלוננת, דחף את ראשאה לכיוון איבר מינו, ואילץ אותה לעשותות כנ. לאחר זאת, נשכב העורר 2 על המתלוננת, והחדיר את איבר מינו לאיבר מיניה, בכוח ובניגוד לרצונה, עד שהגיע לסיוק מיני.

בתום המעשים שתוארו לעיל, הסיעו העוררים את המתלוונת לתחנת האוטובוס הקרובה, בצומת גולני, והותירו אותה שם. אזרח שעבר במקום אסף את המתלוונת, כשהיא נסערת וממררת בבכי, והסיע אותה לתחנת המשטרה. כתוצאה מעשייהם של העוררים, כך עולה מכתב האישום, נגרמו למתלוונת מספר המתוונות באזויים שונים בגופה, וכן קרע בירית איבר מינה.

4. بد בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המאשימה בקשה לעזר את העוררים עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינם.

ההליכים בפני בית משפט קמא

5. ביום 3.7.2016, נעתר בית משפט קמא לבקשת המשיבה, והורה על מעצרם של העוררים, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם.

בפתח החלטתו, ציין בית משפט כי המחלוקת במקורה זה מתמקדת בשתי שאלות עיקריות: "האם קיימות ראיות לכואורה ואם התשובה לשאלה זו חיובית [...]" האם בנסיבות המקורה Dunn קיימת חלופת מעצר שיש בה כדי לאין את מסוכנותם של העוררים.

לאחר שבחן את חומר הראיות,קבע בית משפט קמא כי קיימות בעניינם של העוררים ראיות לכואירות "בעוצמה גבוהה ביותר", להוכחת אשמתם. תחילה, נתן בית משפט קמא את דעתו להודיעו שמסרה המתלוונת במשטרה, במסגרת תיارة המתלוונת כיצד ביצעו בה העוררים את המעשיים המתוארים בכתב האישום, ומספרה כי הצליחה לרשום את מספר הרכב של העוררים, מלבד הספרה האחרון. בהמשך, התיחס בית משפט קמא לראיות התומכות בגרסתה של המתלוונת, ובכללן: עדותם של א.מ, אשר פגש במתלוונת מיד לאחר המקורה, והסיע אותה לתחנת המשטרה; דגימות DNA שנלקחו מבגדיה ומגופה של המתלוונת מיד לאחר התלונה שהגישה, אשר תואמות לפורופיל ה-DNA של העוררים; שיחות הטלפון שביצעה המתלוונת למועד 100 של המשטרה, במהלך ולאחר ביצוע המעשיים המזוהים לעוררים; סימני החבלה שנגרמו למתלוונת, כפי שאף תוארו בטופס "בדיקה נפגעי אלומות מנויות" שנרשם בעניינה; וכן הגרסאות שמסרו העוררים במשטרה, אשר התפתחו "במהלך הדרך", מבלתי שnitן כל הסבר מניח את הדעת, "מדוע טענו כמעט כמעט כל החקירה שאין הם מכירים את המתלוונת וכי לא היו בקשר כלשהו עמה". לאחר זאת, נדרש בית משפט קמא לטענות שהעלו העוררים, בדבר סתיות מהותיות בהודעות שמסרה המתלוונת, ובעניין "עברית הפליל", וקבע כי אין "באפ טענה מטענות הסניגורים בסיס לקביעה כי תלונתה של המתלוונת אינה אמינה".

בהמשך, ועל רקע התרשםותו של בית משפט קמא, כי עסקין במעשים ה"נמצאים מבחינת חומרתם ברף הגבוה ביותר של מעשי אינס ומעשי סדום בכוח", אשר בוצעו כלפי קורבן מקרי, נקבע כי לא ניתן לאין את מסוכנותם של העוררים באמצעות חלופת מעצר כלשהו.

העוררים

6. בערר שהגיש העורר 1, ביום 10.7.2016, נטען כי שגה בית משפט קמא, בקבעו כי קיימות בעניינו ראיותلقואיות להוכחת אשמו. לעומת זאת העורר 1, "השופט בחור חלק מהראיות והתעלם מחלקים אחרים של אותן הראיות ממש, בהם יש להפריך את טענותה של המתלוונת מכל וכל". כך, למשל, נטען כי התעלם בית משפט קמא מכושר השיפוט החקלאי של המתלוונת, אשר שתהה 4 כוסות וודקה לפני קרות האירוע; מעברה הפלילית של המתלוונת, הקשור בניהול בית בושת, כמו גם מאישיותה הביעיתית, הכוללת בעיות נפשיות והתמכרות לאלכוהול; מסתיירות ופרוכות בגרסתה של המתלוונת, בין היתר, באשר למקום מגורייה, ולנסיבות שהביאו לעלייתה לרכבם של העוררים; וכן מסימני החבלה המתוארים בגופה של המתלוונת, אשר "איןם מתישבים עם גרסתה". עוד נטען על ידי העורר 1, כי אמנים בשתי הודעותיו הראשונות הוא הרחק את עצמו מהאירוע, אלא שבמהמשך הוא מסר גרסה מפורשת, במסגרתה אף "לא הסס לומר על דברי חברים" כי אינם אמיתיים. לאור האמור, גרס העורר 1 כי אין במקרה ראיות להוכחת אשמו, ומ声称 שומה על בית המשפט, למצער, לבחון את האפשרות לשחררו לחlopota מעצר.

בדיון שנערך בפני, ביום 13.7.2016, חזר בא-כוחו של העורר 1, עו"ד אריאל עטר, על עיקרי טענותיו, והוסיף כי אף בהנחה שישן ראיות לכואורה בעניינו, מן הדין לשחררו לחlopota מעצר, שכן "מדובר בעורר שאין לו הרשות קודמות, מדובר באדם נורמטיבי זהה האירוע היחיד בחיו".

7. בערר שהוגש על ידי העורר 2, ביום 13.7.2016, נטען כי "העורר מסכים כי קיימות ראיות לכואורה" להוכחת אשמו, ברם אין המדבר בראיות בעוצמה גבוהה ביותר, כפי שקבע בית משפט קמא, אלא בראיות "חולשות וביעילות". כמו כן, טען העורר 2 למחדלי חקירה רבים שהתקיימו בתיק זה, ובهم: חקירת המתלוונת ללא מתרגם; הידעה של בדיקה האם הוגשו תלונות דומות בעבר על ידי המתלוונת; והימנעות מאייתו "החבר" שמננו יצאה המתלוונת לכואורה, וכן מבירור מדוע לא העבירה המתלוונת את הכסף שקיבלה מהמעוררים למשטרה, ושמרה אותו לעצמה. העורר 2 הוסיף וטען, כי שגה בית משפט קמא, "כשלא בדק כלל, כמתחיב בחוק, חולפת מעצר שתשיג את מטרת המעצר" בדרך שפגיעה בזכויותיו פחותה, וכשמנען מההורות על ערכית תסקير מבחן בעניינו. וזאת, לאור עבורי הפלילי הנקי של העורר 2, ונסיבות האישיות המורכבות, כפי שפורטו בהודעת העורר שהגיש.

בדיון שנערך בפני, ביום 24.7.2016, הדגיש בא כוחו של העורר 2, עו"ד עופר סבו, כי "כל נקודה שמשטרת ישראל יכולה לבדוק, לעזור לעורר, לא נבדקה". נוכח זאת, עוצמת הראיות הלאוריות הינה נמוכה, ומציבה על מקום לשחרר את העורר לחlopota מעצר, ולמצער להורות על ערכית תסקיר מבחן בעניינו.

תגובה המשיבה

8. בمعנה לטענותיהם של העוררים, סבורה המשיבה כי אין מקום להתערב בהחלטתו של בית משפט קמא. בדיון שהתקיים בעניינו של העורר 1, טען בא-כוחה של המשיבה, עו"ד ארץ בן-אריה, כי הראיות המוכיחות את אשמו הלכאורית של העורר נבחנו, כדברי בית משפט קמא, ועל התרשםותו ניתן ללמידה מ"אמירות לא רגילות לגבי עצמת הראיות". עו"ד בן-אריה הוסיף וטען, כי אין כל ממש בנסיבות לפגוע בנסיבות המתלוונת, "הרי מי ששיתך זה העורר כאשר פעמים הוא הכחיש, אז אם תת משקל נמוך למשהו, זה לגרסת העורר ולא לגרסת המתלוונת". בתיחס לבחינתה של חולופota מעצר, הדגיש עו"ד בן-אריה, כי "עצמת הראיות משליפה על עצמת העבירה", ונסיבות ביצועה, הכוללות, בין היתר, את לקיחת המתלוונת, כ"קורבן מזדמן, אקראי", "למקום לא ידוע, בשעה שלוש בלילה", מצביעות על כך שאין עסקין ב"תיק למעצר עם חולופה".

בדין בעניינו של העורר 2, גרסה באת-כוחה של המשיבה, עו"ד רחל זוארץ-לו, כי מחדלי החקירה להם טוען העורר, הינם "פרופריאלים ושולויים" להליך, עת ש"הLIBVA ברורה, איתנה וחזקתה". לעומת זאת, עצמת המ██ונות הנמלמת מעשייהם של העוררים, כפי שעולה מוחומר הראות, כה חזקה, עד כי "לא ניתן לאינה דרך חלופה". אשר לאפשרות ליתן אמון בעורר 2, טוען כי עסקין במישיקר "שקרים על גבי שקרים", ואף בני משפחתו ביקשו למסור אליבי שקרי, לפיו שהה העורר בליל האירוע בביתו. עוד טוען, כי גם בעובדה שנהג העורר 2 לא רישון, לאחר שرك בחודש פברואר האחרון הלה הורשע בעבירה זו, יש כדי להעיד כי "המכלול מחייב את הותרתו במעצר".

דין והכרעה

9. לאחר שבחנתי את העוררים שלפניהם, האזנתי לטיעוני הצדדים בדיונים שנערכו בפני, ועינתי בחומר החקירה בעניינים של העוררים, הגיעתי לכל מסקנה כי דנים של שני העוררים להידחות. כפי שיפורט להלן, סבורני כי החלטתו של בית משפט קמא, לפיה קיימות ראיות לצאוריות להוכחת אשמתם של העוררים, בדיון יסודה. כמו כן, נחה דעתני כי לא ניתן להפיג או לאין את מסוכנותם של העוררים באמצעות חלופת מעצר כלשהי.

10. כלל הוא, כי על מנת להיעתר לבקשה להאריך את מעצרו של נאשם, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, על בית המשפט להשתכנע כי מתקיימים בעניינו שלושה תנאים מצטברים, הקבועים בסעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרם), התשנ"ז-1996 (להלן: חוק המעצרם), והם: קיומה של תשתיית ראייתית לצאוריית להוכחת אשמתו של הנאשם; קיומה של עילת מעצר; והיעדר חלופת מעצר אחרת, באמצעותה ניתן להגשים את מטרות המעצר, בדרך פוגעתית פחותה בחירותו (בש"פ 5601 נ' פלוני נ' מדינת ישראל (24.7.2016); בש"פ 15/2019 פלוני נ' מדינת ישראל (17.5.2016); בש"פ 1363 פלוני נ' היוזץ המשפטי לממשלה (23.2.2016)).

11. כדי, במסגרת בוחנת קיומן של ראיות לצאורייה להוכחת האשמה, נדרש בית המשפט לפוטנציאל הгалום בחומר הראות שהוצע על ידי המאשימה, ולהכרעה בשאלת האם קיימים סביר שחומר הראות בתיק יוביל להרשעתו של הנאשם (בש"פ 15/2015 אוזנה נ' מדינת ישראל (20.5.2015); בש"פ 1257/15 מחמוד נ' מדינת ישראל (10.3.2015). וראו גם: בש"פ 95/2007 זאהה נ' מדינת ישראל (15.4.1996); בש"פ 3255/13 חרב נ' מדינת ישראל (20.5.2013)). זאת, בהתחשב בכך שעסקין בריאות גולמיות, אשר טרם עברו את "כור ההיתוך" של ההליך הפלילי, במהלךו הן יחקרו ויקבעו לגבייהן ממצאים מהימנות ומשקל (בש"פ 1385/15 כהן נ' מדינת ישראל (10.3.2015); בש"פ 2754/14 צחיק נ' מדינת ישראל (20.5.2014); בש"פ 6573/13 מדינת ישראל נ' אביתר (10.10.2013)). בהמשך לכך, נקבע כי בשלב בוחנת התשתיית הראייתית לא ידרש בית המשפט לטענות הנוגעות לממצאים או למשקל הראות, אלא במקרים חריגים, כאשר חומר הראות מגלה על פניו סתיות או פירכות מהותיות, המלמדות על חולשה בולטת בתשתיית הראייתית (בש"פ 15/2015 7362 פלוני נ' מדינת ישראל (1.12.2015); בש"פ 5191/13 אבו חמוד נ' מדינת ישראל (29.7.2013); בש"פ 12/2012 כנעאני נ' מדינת ישראל (22.8.2012)). עוד נקבע, כי על בית המשפט ליתן את דעתו ליחס שבחן עצמת הראות לצאורייה, בין מידת ההגבלה על חירותו של הנאשם, ושעה שבוחנת חומר החקירה מעוררת ספק וסתירות, יטה בית המשפט להעדיף חלופת מעצר (בש"פ 7465/15 אבו עסב נ' מדינת ישראל (12.11.2015); בש"פ 11/2011 אלמיכאו נ' מדינת ישראל (26.9.2011)); בש"פ 11/2015 פלוני נ' מדינת ישראל ((8.8.2011).

במקרה דנן, טוען העורר 1 כי אין מתקיימת בעניינו תשתיית ראייתית לצאורייה להוכחת אשמתו, שעה שהעורר 2

הסכים כי מצוית בידי המאשימה ראיותلقואורה להוכחת האשמות המียวחות לו, אך טען כי עסקין ב"ראיות חלשות". לטעמי, בחינת הראיות על רקע הכללים שפורטו לעיל, מגלה כי אכן מתקיימות בנידון דין ראיותلقואורה להוכחת אשמתם של העוררים. יתרה מכך, תמים דעים אני עם בית משפט קמא, כי המذובר בראיותلقואורה בעוצמה גבוהה. עדותה של המתלוננת, בצירוף שלל הראיות התומכות בה, ובמיוחד השיחות שביצעה למקץ 100 של המשטרה במהלך האירוע; החבלות הרבות בגופה ובאייר מינה; וגרסאותיהם ה"מתפתחות" של העוררים – מלמדות, לכל הפחות, על סיכוי סביר כי חומר הראיות בתיק יבסס את אשמתם של העוררים במוחש להם, מעל לכל ספק סביר, יווביל להרשעתם.

12. אשר לסתירות הנטענות לגבי עדותה של המתלוננת, סבורני כי אין המذובר בפирוכות מהותיות אשר יש בהן כדי להחליש באופן משמעותי הילקוט הילקוטים הנובעים מעודות זו. הפגמים בגרסתה של המתלוננת, עליהם מצביעים העוררים, מצויים בשולי עדותה, שעה שגערינה עודנו קשור את העוררים, בעוצמה ניכרת, למשעים המiyorחות להם בכתב האישום. מכל מקום, יש להזכיר כי השלב הראשי לבחינת סתרות ופגמים בעודיעותיהם של עדי המאשימה, הינו כאמור, במסגרת ההליך העיקרי, ולא בשלב הארכת המעצר, כאשר נבחנות הראיות ברמה הלכלכנית בלבד.

13. אשר לעילת המעצר, אין חולק כי העבירות אשר מיוחסות לעוררים מקימות את עילת המ██ונות, שכן עסקין באונס אכזרי במיוחד שבוצע, לכואורה, במתלוננת, לצד מעשים מגנים ומעשי סדום. כמו כן, בהתאם לסעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים, קמה בעניינים של העוררים מסוכנות סטטוטורית, לאחר שמדובר, לכואורה, בעבירות שנעשו "באלימות חמורה או באכזריות" (ראו: בש"פ 4114/16 מדינת ישראל נ' זlig (28.6.2016); בש"פ 585/16 מדינת ישראל נ' שrifov (27.1.2016); בש"פ 2033/12 פלוני נ' מדינת ישראל (20.3.2012)).

14. עבור עתה לדון בשאלת האם יש מקום להורות על שחרורם של העוררים לחופת מעצר. נקבע בפסקתו של בית משפט זה, כי בחינת שאלת זו תיעשה בשני שלבים. בשלב הראשון, יש לבחון האם תסוכן לחופת מעצר כלשהו, אשר יש בה כדי לאין את מסוכנותם של העוררים, ולשרות כدبוי את מטרות המעצר. תשובה שלילית לשאלת זו מסימנת את הדין, מבלי שקיים צורך לבחון כל חלופה, ורק אם התשובה לשאלת זו תהא חיובית, עBOR בית המשפט לבחינת חלופות קונקרטיות (בש"פ 7368/15 פלוני נ' מדינת ישראל (3.11.2015); בש"פ 5760/15 דעת נ' מדינת ישראל (3.9.2015); בש"פ 5112/15 טחאן נ' מדינת ישראל (3.8.2015)). כפי שציינתי עת שהקדמתית תוצאה להנמקה, איני סבור כי ניתן לאין את מסוכנותם של העוררים, באמצעות חלופת מעצר כלשהו. מסוכנותם הרבה של העוררים נלמדת מעובדות כתוב האישום, אשר מיחס להם מעשים קשים וחמורים ביותר. על פי כתוב האישום, הציגו העוררים בפני המתלוננת מצג שווה, לפיו הם כביכול מתכוונים להסייע אותה בביתה. השניים הובילו אותה למקום שומם, וביצעו בה מעשי סדום ואיינוס, חסרי כל רחמים, ותוך הפעלת אלימות פיזית קשה. וכל זאת, תוך ניצול מצבה הרעה, וקשהה של המתלוננת כעולה חדשה שאינה בקיה בשפה העברית, ואני מתמצאת במקום. ואם בכך לא סgi, לאחר שביצעו העוררים את מעשיהם הנפשעים במתלוננת, הותירו אותה השניים, באישון לילה, בצדו של כביש ראשי, במרקח רב מביתה שבחיפה, ועזבו את המקום. בנסיבות אלה, סבורני כי צדק בית משפט קמא, בקבועו כי אין בחופת מעצר, טוביה ככל שתהא, כדי לאין או להפיג את מסוכנותם של העוררים.

15. אשר על כן, דין העוררים להידוחות.

ניתנה היום, כ"ז בתמוז התשע"ו (2.8.2016).

שופט

עמוד 6

